

Bestandsanalyse bijstandsgerechtigden gemeente Blaricum.

In opdracht van: College van B&W
Opgesteld door: Nanette Wagemaker en Mendel Roos
Datum: 10-12-2025

Aanleiding voor deze memo:

Op verzoek van het college wordt er in deze memo uitgelegd hoe het bestand van uitkeringsgerechtigden eruit ziet, welke interventies er reeds zijn ingezet en welke ontwikkelmogelijkheden er zijn. Hierbij proberen we de nadruk te leggen op het verhaal achter de cijfers. In onderstaande tabel is het aantal uitkeringen in Blaricum te zien. Hierbij moet gezegd worden dat het jaar 2025 nog niet afgerond is en deze cijfers nog kunnen veranderen. In de tabel is te zien dat het aantal uitkeringen in Blaricum jaarlijks schommelt, er is een daling te zien in 2025 ten opzichte van 2024.

2021	111
2022	101
2023	105
2024	111
2025	105

Aantal uitkeringen in Blaricum per jaar

Bestandsanalyse

Er is gekeken naar hoeveel inwoners er tot en met oktober 2025 zijn ingestroomd in Blaricum in de uitkering. Van de 16 uitkeringen die in deze periode zijn aangevraagd, zijn er 11 aangemeld bij Zicht Op Werk (ZOW). Als we kijken naar de reden van instroom dan kunnen we dat categoriseren:

- 5 inwoners zijn inburgeringsplichtig en net gehuisvest.
- 2 inwoners stromen in doordat de WW-uitkering afloopt
- 6 inwoners zijn door persoonlijke omstandigheden zoals verhuizing of beëindigen relatie ingestroomd.
- De overige personen zijn gestopt met studie, hebben opnieuw een uitkering aangevraagd na beëindiging of stromen in na woningtoewijzing na een periode van dakloosheid.

Er is een bestandsanalyse gemaakt van alle inwoners uit Blaricum die een bijstandsuitkering ontvangen. In totaal ontvangen 133 mensen een uitkering en dit staat gelijk aan 105 uitkeringen op de peildatum waarop de data is uitgedraaid (13-11-2025). Onderstaande bestandsanalyse is gebaseerd op het aantal uitkeringen. Hierbij kan onderscheid gemaakt worden tussen de groep die wél actief is bij ZOW en de groep die niet actief is bij ZOW.

Actief bij Zicht Op Werk

44% actief bij Zicht Op Werk.

72% is alleenstaand waarvan **11%** alleenstaande ouder.

Iedereen huurt een woning of is thuiswonend bij ouders.

De gemiddelde leeftijd van deze groep is **40 jaar** en **22%** is onder de **27 jaar** oud.

26% ontvangt parttime inkomsten maar onvoldoende om uit te stromen uit de uitkering.
(parttime inkomsten uit werk of uit een andere uitkering)

15% van deze groep heeft ook een actieve casus bij schuldhulpverlening, hiervan is slechts 1 jongere onder de 27.

13% van deze groep heeft ook een actieve zorgvraag bij het begeleidingsteam of de Wmo.

37% van deze groep is statushouder volgens de Nieuwe Wet Inburgering (2021).

Niet actief bij Zicht Op Werk

47% is wel ooit bekend geweest bij Zicht Op Werk.

De gemiddelde leeftijd is **49 jaar**, **24%** is 60 jaar of ouder en **7%** is onder de 27 jaar oud.

40% heeft kinderen die op hetzelfde adres ingeschreven staan waarvan **2** personen met een kind onder de 5 jaar. Gemiddeld heeft deze groep 2 kinderen met uitschieters naar 4 of 5 kinderen.

72% is alleenstaand waarvan **14%** alleenstaande ouder.

57% zit **al langer dan 5 jaar** in de bijstand. In de data is te zien dat het grootste deel van deze mensen is vrijgesteld van werk vanwege lichamelijke of psychische klachten. De **gemiddelde leeftijd** van deze groep is **55** en **27% is 60+**.

27% ontvangt parttime inkomsten maar onvoldoende om uit te stromen uit de uitkering. (parttime inkomsten uit werk of uit een andere uitkering)

5% van deze groep heeft ook een actieve casus bij schuldhulpverlening.

26% van deze groep heeft ook een actieve zorgvraag bij het begeleidingsteam, de Wmo of het interventieteam.

3,4% van deze groep is statushouder volgens de Nieuwe Wet Inburgering (2021).

Uit deze analyse kunnen er een aantal conclusies getrokken worden: iets minder dan de helft van het bestand is actief bij re-integratie. Van de groep die niet bekend is, is wel bijna de helft ooit bekend geweest. Deze groep heeft ofwel het maximaal haalbare (vrijwilligerswerk) bereikt of is teruggemeld door ZOW omdat re-integratie (op dit moment) niet passend is. Verder valt op dat bijna iedereen alleenstaand is, dat de gemiddelde leeftijd van de inwoners die niet actief is bij ZOW bijna 10 jaar hoger ligt dan bij de groep die wél actief is bij Zicht Op Werk en dat bijna één derde van deze groep ook een actieve zorgvraag heeft. Dit laatste zou een verklaring kunnen zijn voor het feit dat ruim de helft van de mensen (nog) nooit aangemeld is bij Zicht Op Werk. Ook is opvallend dat meer dan de helft van de groep die niet actief is bij ZOW, al langer dan 5 jaar een uitkering ontvangt, de gemiddelde leeftijd van deze groep is hoog (55 jaar).

Slechts 5% van deze groep heeft een actieve casus bij schuldhulpverlening, de hypothese dat mensen niet zouden kunnen werken vanwege de stress rondom schulden is daardoor niet waarschijnlijk.

Een deel van deze groep draagt wel degelijk bij aan de maatschappij door vrijwilligerswerk, mantelzorg of parttime werk. Echter is dit voor hen op dit moment het hoogst haalbare en zullen zij niet op korte termijn uitstromen uit de uitkering. Inwoners uit Blaricum worden door DOEN bemiddeld naar bijvoorbeeld:

- Dorpshuis Blaercom
- Vivium locatie Torenhof
- Malbak Blaricum Bijvanck
- BEL vrijwilligerscentrale
- Stichting Droomboom
- Basisschool de Pionier.

Redenen om niet aan te melden bij Zicht Op Werk

De participatiewetconsulenten leggen in het klantvolgsysteem vast wat de reden is dat de klant (tijdelijk) niet of niet meer voor re-integratie in aanmerking komt. De redenen die worden opgegeven hebben we geanalyseerd en in onderstaand stuk per thema uitgewerkt.

1. Medische beperkingen (somatisch)

Situaties die hieronder vallen:

- Ernstige medische klachten
- Meervoudige of structurele medische aandoeningen
- 100% arbeidsongeschiktheid / geen belastbaarheid
- Herstel na ernstige medische aandoening
- Fysieke beperkingen (bijv. beperkte handfunctie)
- Medische onderzoeken lopen → tijdelijk geen re-integratie
- In WLZ-instelling met dagbesteding
- Hogere leeftijd (60+) in combinatie met medische beperkingen waardoor arbeid niet reëel is

Kenmerk: Bij deze groep is arbeid of participatie niet haalbaar doordat iemand lichamelijk niet belastbaar is. Vaak is dit bevestigd via een belastbaarheidsonderzoek. Vrijstelling of vrijwilligerswerk op laag niveau is dan het hoogst haalbare.

2. Psychische / GGZ-problematiek

Situaties die hieronder vallen:

- Ernstige psychische klachten (paniek, angst, dwang, trauma, depressie etc.)
- Psychische problemen in combinatie met zware medicatie
- GGZ-problematiek + IPS¹-traject
- Psychische problemen + 24-uursbegeleiding (bijv. Kwintes)
- Psychische klachten die onderzoek of behandeling vereisen
- Niet meewerken aan traject door psychische belasting

Kenmerk: Participatie is in veel gevallen tijdelijk of duurzaam niet mogelijk door psychische instabiliteit. Eerst moet behandeling en stabilisatie plaatsvinden. Soms is vrijwilligerswerk het maximaal haalbare.

3. Verslavingsproblematiek

Situaties die hieronder vallen:

- Ernstige, langdurige verslavingsproblematiek
- Combinatie psychische problematiek + verslaving

Kenmerk: Bij verslaving wordt vaak eerst behandeling ingezet. Arbeid is dan niet passend. Soms is het doel om eerst dagstructuur via vrijwilligerswerk te ontwikkelen.

¹ Mensen met een ernstige psychische aandoening die behandeling en/of begeleiding krijgen en aan het werk willen, kunnen hiervoor begeleiding krijgen met de methode Individuele Plaatsing en Steun (IPS). Financiering verloopt via het UWV.

4. Zorgtaken

Situaties die hieronder vallen:

- Zware zorgtaken voor ziek kind
- Zware zorgtaken voor partner, moeder of ander familielid
- Zorgtaken binnen groot gezin → onvoldoende ruimte voor re-integratie
- Alleenstaande ouder zonder opvang/onderwijs voor kinderen

Kenmerk: Wanneer zorgtaken intensief of medisch noodzakelijk zijn, kunnen ze re-integratie onmogelijk maken. Soms tijdelijk, soms structureel.

5. Beperkte vaardigheden / taal / cognitie

Situaties die hieronder vallen:

- Beperkte cognitieve vaardigheden/beperkte leerbaarheid
- Taal onvoldoende om te werken

Kenmerk: Hier ligt geen medische oorzaak, maar ontbreken basisvaardigheden. Zonder deze vaardigheden is re-integratie (nog) niet mogelijk.

6. Omgevingsfactoren, trajectbelemmeringen & overige situaties

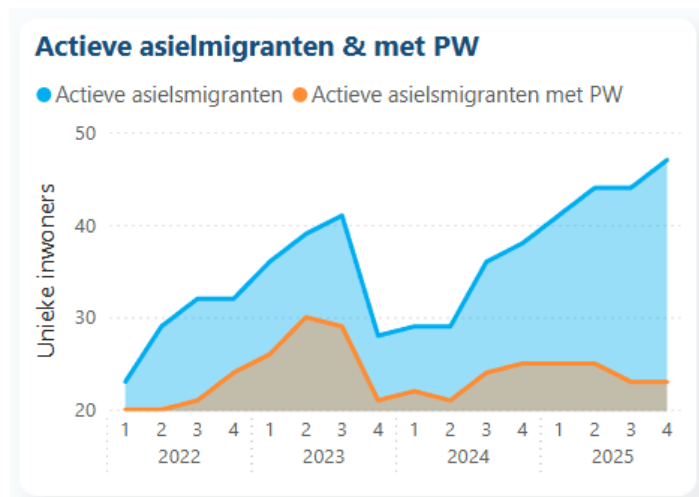
Situaties die hieronder vallen:

- Niet meewerken aan Zicht op Werk → terugmelding
- Nog zaken thuis regelen voordat traject kan starten
- Zwangerschap → tijdelijk geen re-integratie
- Betrokkene werkt al (deeltijd) en haalt hoogst haalbare
- Werk gevonden / traject afgerond / binnenkort starten
- Geen recente contactmomenten (bijv. sinds 2019)

Kenmerk: Deze situaties zijn geen medische of psychische redenen, maar omstandigheden waardoor re-integratie niet (direct) mogelijk is.

Statushouders

We zien dat het aantal statushouders (asielmigranten) met een participatiewet uitkering stijgt. Ten opzichte van 2022 is het aantal statushouders met een bijstandsuitkering verdubbeld. In Laren en Eemnes zien we ongeveer een gelijk aantal statushouders met een bijstandsuitkering.

De doelgroep statushouders vormt een groep met grote potentie tot uitstroom via werk. Vooral als zij zo snel mogelijk bij koppeling met onze gemeenten in beweging komen. Niet alleen naar taalonderwijs, maar ook door sport, training en participatie. Hieronder de voorlopige resultaten van 2025:

	Inburgering Behaald in 2025	DOEN	Uitstroom PW	Reden Uitstroom Werk	Reden Uitstroom Onderwijs	Parttime werk
HBEL	37	98	26	17	2	47
Huizen	16	53	15	8	1	25
Blaricum	5	14	4	3	-	8
Eemnes	11	16	3	2	1	7
Laren	5	15	4	4	-	7

Peildatum: 4 december 2025

Let op: dit neemt niet weg dat voor een aantal statushouders – met weinig onderwijs en lage leerbaarheid – participatie (bijvoorbeeld vrijwilligerswerk) het hoogst haalbaar is.

Wettelijke mogelijkheden voor extra inzet naar participatie en werk

- Wanneer statushouders meer dan 24 uur per week werken (regulier betaald werk) dan kunnen zij een verlenging op de inburgeringstermijn krijgen.
- Forfaitaire loonkostensubsidie kan 6 maanden ingezet voor het onderdeel taal, zodat een belemmering om een statushouder in dienst te nemen, weggenomen kan worden.
- Inburgeraars in de Z-route moeten 800 uur taalonderwijs volgen. Voor sommige jonge inburgeraars heeft dit geen meerwaarde. Zij leren beter in de praktijk. Daarom mogen bepaalde onderwijsuren meetellen die zij op een eerdere school maakten.

Lokale extra inzet naar participatie en werk in 2026

- Jobhunters gaan met statushouders – tijdens de MAP training – op bezoek bij lokale werkgevers in de HBEL gemeenten. Enerzijds om de statushouder kennis te laten maken met de werkgever (wat houdt het werk in, mogelijkheden) en anderzijds om de werkgever op een laagdrempelige manier kennis te laten maken met deze doelgroep.
- AMIF-subsidie is regionaal aangevraagd (3 jaar) en toegekend voor duale trajecten: statushouders tijdens verblijf in COA Tergooi naar werk bemiddelen. Startdatum is 1 januari 2026.
- AMIF-subsidie is regionaal aangevraagd (3 jaar) en toegekend voor participatie vanaf dag 1 in COA Tergooi. Statushouders woonachtig in COA Tergooi snel en volwaardig laten deelnemen aan de Nederlandse maatschappij. Dit wordt gerealiseerd via een activatieprogramma, (arbeids-)participatie-activiteiten en begeleiding door ontwikkelcoaches. Er is specifieke aandacht voor vrouwelijke statushouders en jongeren. Startdatum is 1 januari 2026.
- Het voornemen is om in gesprek te gaan met het UWV zodat in de werkgeversdienstverlening specifieke aandacht komt voor deze doelgroep. Zoals bijvoorbeeld een medewerker hierin laten specialiseren, het organiseren van een evenement voor werkgevers en het aanprijzen van taallessen op de werkvloer.
- Jobhunters vanuit Tergooi statushouders al laten bemiddelen naar werk. Zodoende zijn statushouders al aan het werk voordat ze passende woonruimte hebben gekregen (en daarmee voorkomen we instroom in de uitkering). Om dubbeling te voorkomen zal dit afgestemd moeten worden op de dienstverlening die met hulp van de AMIF-subsidie wordt opgestart.
- Inzetten van een werk & cultuur begeleider om op de werkplekken te ondersteunen bij de start en om advies te geven aan een werkgever.
- Inzetten van extra participatietraject voor Z-route met daaraan gekoppeld bemiddeling naar werk en coaching op de werkplek (of vrijwilligerswerk).
- Aandacht voor informeren van werkgevers over mogelijkheden voor ondersteuning bij het in dienst nemen van deze doelgroep.

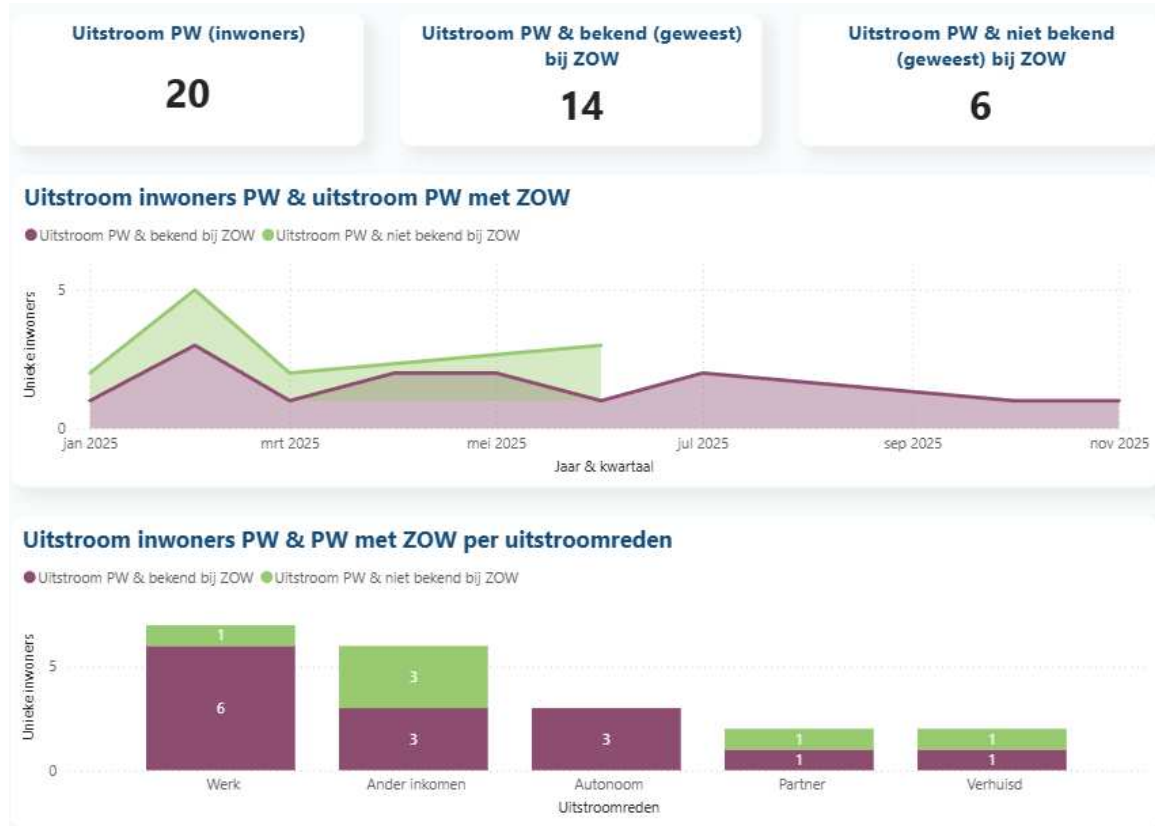
Aan Ministerie meegegeven

Tijdens een bijeenkomst 'Community of practice' van Divosa voor consultants, managers en beleidsadviseurs is aan het ministerie meegegeven waar gemeenten tegen aan lopen in de uitvoering van deze wet:

- Verzoek tot ontschotten van de 2 inburgeringsbudgetten (SPUK- en uitvoeringsmiddelen).
- Loslaten van urennormen en deze verantwoordelijkheid neerleggen bij de gemeenten: gemeente heeft zicht op de statushouder en kan dan daadwerkelijk maatwerk inzetten. Dit sluit dan aan bij uitgangspunten PW in Balans.
- Laat ook het keurmerk 'Blik op Werk' (een beetje) los. Een vrijwilliger kan taal op de werkvloer geven, maar deze uren zouden op dit moment niet kunnen meetellen in de urennorm Taal omdat de vrijwilliger niet over dit keurmerk beschikt.

Uitstroom

In onderstaande afbeelding zijn de uitstroomcijfers uit de uitkering van Blaricum weergegeven:

Er is in kaart gebracht hoe de contacten met werkgevers in Blaricum verlopen. Om dit in kaart te brengen, is er een uitvraag gedaan bij de Jobhunters van Zicht op Werk. Samengevat geeft dat het volgende beeld:

Met welke werkgevers doen wij 'zaken' in Blaricum?

- Albert Heijn
- Hotel Restaurant Belle vue
- Plus
- Kruidvat

De mogelijkheden voor werkzoekenden uit onze doelgroepen in Blaricum

De mogelijkheden voor werkzoekenden uit onze doelgroepen binnen de gemeente Blaricum zijn op dit moment beperkt. Werkgevers in Blaricum reageren niet altijd even enthousiast op kandidaten met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt. Met name voor werkzoekenden met een laag taalniveau blijkt het lastig om aansluiting te vinden. Dit komt doordat veel lokale bedrijven zich richten op klantgerichte dienstverlening, zoals winkels en boetieks, waar klantbeleving centraal staat.

Daarnaast kenmerkt het lokale bedrijfsleven zich vooral door MKB-ondernemingen. Er zijn in de regio relatief weinig grotere werkgevers die functies aanbieden op het gebied van productie, logistiek of ander laaggeschoold werk. Hierdoor moeten werkzoekenden uit onze doelgroep vaak concurreren met reguliere kandidaten en jongeren voor het beperkte aantal beschikbare vacatures.

Netwerk van werkgevers: huidige situatie en kansen

Er is zeker ruimte voor verbetering in ons netwerk van werkgevers binnen Blaricum. Wij komen graag intensiever in contact met lokale ondernemers en ondernemersverenigingen. Direct en structureel contact maakt het mogelijk om sneller in te spelen op openstaande vacatures en om werkgevers beter te informeren over de waarde en mogelijkheden van onze kandidaten.

Tegelijkertijd is het belangrijk dat werkzoekenden bereid zijn om buiten Blaricum te werken. In omliggende gemeenten zijn meer passende mogelijkheden beschikbaar, waardoor regionale mobiliteit een belangrijke factor is in de kans op succesvolle plaatsing.

Overige externe factoren

Naast alle bovengenoemde factoren die van invloed zijn op het bijstandsbestand van Blaricum, zien wij ook invloed van externe factoren:

Het CBS geeft de volgende cijfers als we kijken naar de inwonersaantallen in Blaricum. Er is een procentuele groei van 3,7 % in de laatste 3 jaren.

Inwonersaantal		Woningen	
2021	11 954	2021	5.175
2022	12 359	2022	5.331
2023	12 490	2023	5.373
2024	12 724	2024	5.375
2025	12 947	2025	5.380

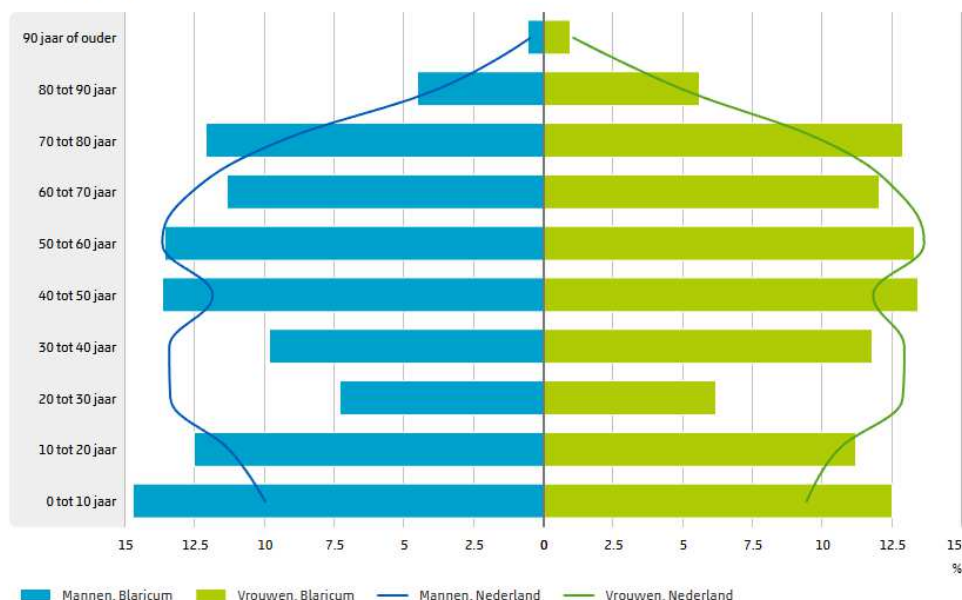
Als we kijken naar de groei van het aantal woningen, zien we slechts een kleine stijging in de afgelopen jaren. (bron: [waarstaatjegemeente.nl](https://www.waarstaatjegemeente.nl))

Hoewel de cijfers van 2025 nog niet bekend zijn, zien we in 2024 een kleine stijging in het percentage corporatiewoningen.

	Koop		Corporatiehuur		Overige huur	
	Gemeente Blaricum	Nederland	Gemeente Blaricum	Nederland	Gemeente Blaricum	Nederland
2021	69,8%	57,1%	20,9%	28,9%	8,6%	13,8%
2022	69,2%	57,1%	21,6%	28,7%	8,6%	14,0%
2023	69,5%	57,0%	21,3%	28,5%	8,6%	14,4%
2024	69,7%	57,1%	21,3%	28,3%	8,5%	14,5%

In onderstaande afbeelding is te zien hoe de leeftijdsopbouw van de inwoners in Blaricum is. Opvallend hierbij is dat in Blaricum de grootste groep de 40-60 jarigen zijn. Dit is vergelijkbaar met de gemeente Laren maar afwijkend van de gemeente Eemnes en Huizen waar de leeftijdsgroepen meer evenredig verdeeld zijn. Ook wijkt de verdeling af van het landelijk gemiddelde.

Leeftijdsopbouw, Blaricum, 2025

Acties:

Alle genoemde informatie in dit stuk heeft voor ons tot een aantal concrete acties geleid om beweging te krijgen in het bijstandsbestand met als doel om uiteindelijk meer uitstroom te genereren.

1. Contact aanhalen met het UWV om de bestaande overeenkomst te evalueren waarbij bij inwoners die binnen 6 weken zullen instromen in de bijstand, een warme overdracht plaatsvindt met als doel om al eerder betrokken te raken en mogelijk kunnen te voorkomen dat een inwoner instroomt
2. Om statushouders beter te begeleiden op en naar de werkvloer is het voornemen om in 2026 een Arabisch sprekende werkbegeleider in te huren die aanspreekpunt wordt voor de werkgever en ook de inwoner in de eerste periode begeleid op de werkvloer. In eerste instantie zal dit zijn voor vrijwilligerswerk. Overige acties specifiek voor statushouders staan eerder in dit document benoemd.
3. Recentelijk is er een project afgerond waarbij een aantal inwoners onder de loep zijn genomen die al langere tijd in de uitkering zitten en maatregelwaardig en/of bijzonder gedrag laten zien. De komende periode willen we inzetten op actievere begeleiding van deze doelgroep en het mogelijk opleggen van een maatregel waar noodzakelijk.
4. Om de relatie beter te kunnen leggen tussen de werkgevers in Blaricum en Zicht Op Werk zijn er een aantal concrete acties mogelijk:
 - Link leggen met de Economische avond (BEL-gemeenten).
 - Samenwerking zoeken met Economische Zaken (EZ).
 - Jobhunters meer actief opzoek naar openstaande vacatures in Blaricum.
5. Voor de gemeente Blaricum hebben we het streven om in 2025 minimaal 53% van de uitkeringsgerechtigden actief te laten zijn bij Zicht Op Werk. De potentie zit met name in de groep over wie geen recente informatie beschikbaar is op dit moment.

Bronvermelding

Waar staat je gemeente:

<https://www.waarstaatjegemeente.nl/mosaic/dashboard/bouwen-en-wonen>

Centraal Bureau Statistiek:

<https://www.cbs.nl/nl-nl/visualisaties/dashboard-bevolking/regionaal/inwoners>

<https://www.cbs.nl/nl-nl/cijfers/detail/80794ned>